

CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
AAN RENÉ DESCARTES (LEIDEN)
25 FEBRUARI 1637
1534A

Naar aanleiding van Mersennes eerste, verloren gegane brief aan Huygens vermoedelijk van begin februari 1637.

Samenvatting: Huygens stuurt Descartes de ‘Table des propositions’ van Mersennes *Harmonie universelle*, hem door Mersenne toegestuurd, en vraagt hem om een oordeel.

Bijlage: ‘Table des propositions’ (Mersenne 1636); Mersenne aan Huygens, begin februari 1637.

Door Descartes nog dezelfde dag beantwoord (**1534B**).

Primaire bron: Parijs, Bibl. Nat., Ms. Fr. Nouv. Acq. 23084, fols. 31-32: brief (dubbelvel, 20x31cm, a | -; autograaf).

Vroegere uitgaven: Roth 1926, nr. 16, pp. 32-33: volledig.

— Waard 6, nr. 588, p. 207: onvolledig (<Voyci comme ... de vos œuvres.’).

— Adam&Milhaud 1, nr. 91, p. 325: volledig.

— Adam 1R, pp. 618-619 = Roth 1926, pp. 32-33.

Namen: Marin Mersenne.

Plaats: Parijs.

Titels: *Discours de la méthode* (Descartes 1637); *Harmonie universelle* (Mersenne 1636).

Transcriptie

Monsieur,

Voyci comme je me descharge de l’exécution de ce que vous m’avez recommandé, bien ayse de veoir que vostre paquet ayt fait le voyage sans danger. J’espère qu’il aura mesme fortune au retour, puisqu’à ce coup il sera chargé de deux pièces originelles.

A cestuy-ci j’adjouste l’indice que le père Mersenne m’envoye de son œuvre qu’on achève. Si vous prenez la peine de le parcourir, je seray bien ayse d’en sçavoir vostre opinion, et le rattendray aveq sa lettre qui plaidera pour luy et pour nous tous, en tant qu’elle insiste à vous demander tousjours de vos œuvres, en quoy je seconderay tout le monde sans repos ni réserve, si vous ne m’ordonnez le contraire, qui suis, plus qu’homme du monde,

Monsieur,

vostre très-humble et très-affectionné serviteur
C. Huygens.

À La Haye, ce 25e de Febvrier 1637.

Il me tardera, plus qu’aucun Catholique Romain, de veoir la fin du Caresme, sur ce qu’il me souvient que vous nous avez fait espérer vostre livre environ Pasques.

Vertaling

Mijnheer,

¹Ziehier hoe ik mij heb gekweten van de uitvoering van uw opdracht, gerustgesteld dat uw pakket veilig de ²reis heeft gemaakt. Ik hoop dat de ³terugreis even fortuinlijk zal zijn, omdat het dan vergezeld zal gaan van twee originele ⁴documenten.

Aan deze brief vroeg ik de inhoudstafel van het ⁵werk van pater [Marin] Mersenne toe, dat zijn voltooiing nadert. Als u gelegenheid hebt de tafel in te zien, verneem ik graag uw mening daarover, en ik verwacht die terug met zijn ⁶brief, die voor hem en voor ons allen zal spreken, in zoverre dat hij daarin steeds naar uw werken vraagt, in welk opzicht ik iedereen te hulp zal snellen, zonder dralen en zonder voorbehoud, zolang u niet het tegendeel opdraagt aan mij, die meer dan wie ook is,

mijnheer,

uw nederige en toegewijde dienaar
Constantijn Huygens.

Den Haag, 25 februari 1637.

Ik wacht meer dan welke Rooms-katholiek op het einde van de Vasten, omdat ik mij herinner dat u ons rond Pasen uw nieuwe ⁷boek heeft beloofd.

1. Huygens had op 5 januari 1637 een zending van Descartes (het reeds gedrukte deel van de *Discours de la méthode*) naar Mersenne gestuurd, zo blijkt uit Huygens' schrijven van die datum ter begeleiding van de zending aan een ongenoemde te Parijs, vermoedelijk Johan van Euskercken, de Nederlandse gezantschapssecrataris (Worp 2, nr. 1516, p. 220; Waard 6, nr. 579, pp. 165-166), en Huygens' bevestiging hiervan aan Descartes van diezelfde datum (Adam 1, nr. 69, pp. 345-346; Worp 2, nr. 1515, p. 220; Roth 1926, nr. 15, pp. 30-32; Waard 6, nr. 578, pp. 164-165). Kennelijk heeft Huygens nu een brief van Mersenne ontvangen met bevestiging van ontvangst van de zending in Parijs. Mersennes brief aan Descartes, gedateerd 15 februari 1637 (Roth 1926, nr. 109, pp. 261-264; Waard 6, nr. 584, pp. 186-189; Adam 1R, pp. 659-652), werd op 1 maart door Huygens naar Descartes gezonden. Mersennes brief aan Huygens lijkt dus van vroegere datum te moeten zijn.

2. Van Den Haag naar Parijs.

3. Van Parijs naar Den Haag.

4. Vrijwel zeker gaat het om de Franse approbatie en het Franse privilege voor de *Discours de la méthode*. Dank aan Erik-Jan Bos, die mij hierop wees .

5. Marin Mersenne, *Harmonie universelle* (Parijs: Sébastien Cramoisy, 1636-1637). Op het eerste voorwoord volgt een viertal katernen met de 'Table des propositions des dix-neuf Livres de l'Harmonie Universelle,' direct gevolg door een kort 'Abregé de la musique spéculative.' Dit viertal katernen werd kennelijk door Mersenne afzonderlijk verspreid.

6. Vermoedelijk de verloren gegane brief van Mersenne aan Huygens van begin februari 1637, waarnaar aan het begin van de brief wordt verwezen.

7. René Descartes, *Discours de la méthode* (Leiden: Jan Maire, 1637). Het werk verscheen uiteindelijk in juni 1637.